

Představujeme ing. Jana Křováčka, nového výkonného ředitele SPC Čech

Proč jste se rozhodl přijmout funkci ředitele výkonné složky SPC Čech?

O situaci ve Svazu pěstitelů cukrovky Čech jsem hovořil s předchozím ředitelem ing. Jiřím Krouským, se kterým jsme celou problematiku důkladně projednali. Myslím si, že to byl muž na svém místě, a budu se snažit v jím započaté práci pokračovat. Jako obchodní zástupce u KWS Osiva jsem mohl vyslechnout problémy pěstitelů po celých Čechách a částečně i na Moravě. I když to byla práce zajímavá a bavila mě, nakonec jsem se rozhodl pro změnu. Úkoly ve SPC Čech budou jistě pestré, zajímavé a náročné. Mé rozhodnutí ovlivnilo i to, že mám k cukrovce velmi vřelý vztah.

Jak se tento vztah formoval?

Společně s cukrovkou byl mou „první“ (či „druhou“) láskou sladovnický ječmen. Věnoval jsem se mu během pokusů prováděných za doktorandského studia na ČZU v Praze. Vezmu-li to chronologicky, nejprve jsem si oblíbil ozimou pšenici, pak sladovnický ječmen a nakonec také cukrovku. Je to vidět i na plochách osevu v naší rodinné farmě. Dříve jsme pěstovali cukrovku asi na 25 ha a na zbytku pšenici. Nyní máme 35 ha jarního ječmene, asi 25 ha pšenice a osejeme více než 40 ha cukrovkou, protože věřím v její rentabilní pěstování.

Co předcházelo vaší práci týkající se osiva cukrovky?

Předcházela samozřejmě delší cesta za vzděláním. Studium na gymnáziu v Mladé Boleslavi mi dalo mj. perfektní základy němčiny, takže jsem mohl hned po maturitě složit základní státní jazykovou zkoušku. Znalost tohoto jazyka využívám v zahraničí a pomůže mi v komunikaci na setkáních CIBE v Bruselu či v Kodani. Zdokonaluji se také v angličtině. Pro práci ve SPC je důležitá velmi dobrá znalost alespoň jednoho světového jazyka.

Po gymnáziu jsem zvažoval možnost studia na Pedagogické fakultě UK nebo VŠCHT, ale díky tomu, že prarodiče již na konci minulého století obhospodařovali přibližně 70 ha v oblasti Bezna, rozhodl jsem se pro studium rostlinné výroby na Agronomické fakultě ČZU (dnes Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů). Inženýrské studium trvalo pět let a díky přísným pedagogům na gymnáziu bylo první tři roky naprosto bezproblémové, kolegové ze zemědělských škol a obchodních akademií se trochu trápili s chemií a matematikou. Poslední dva roky ryze odborného studia měly být obtížnější, ale díky praxi na rodinné farmě a pozitivnímu vztahu k přírodě jsem neměl žádné problémy a úspěšně absolvoval v roce 2004. Při absolutoriu jsem dostal Cenu rektora ČZU za vynikající výsledky při studiu a o několik měsíců později i Cenu Josefa Hlávky od nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“. Toto ocenění obvykle připadne dle studijních výsledků dvěma až třem studentům ČZU a samozřejmě i z jiných univerzit. Se mnou byly z ČZU oceněny ještě dvě dívky z dalších fakult.

I díky těmto výsledkům jsem se rozhodl pokračovat v doktorandském studiu a specializovat se na regulaci tvorby výnosu a jakosti jarního sladovnického ječmene za pomoci růstových regulátorů a nových způsobů zakládání porostů. Řádné studium jsem ukončil v roce 2007, složil státnice a nyní mi zbývá pouze obhajoba výsledků v disertační práci v létě letošního roku. Za vedení ve studiu vděčím svému školiteli prof. Vašákoví. Při doktorandském studiu jsem působil i na Humboldtově univerzitě v Berlíně, kam se rád na pozvání profesorů vracím.

Pracujete ještě na ČZU, nebo jste se rozhodl pro praxi?

Spojení s univerzitou stoprocentně rušit nebudu, protože pokusy jsou mým koníčkem a kontakt se studenty udržuje člověka ve svěžím stavu – i když nejsem tak starý, je mi dvacet sedm let. Mou hlavní pracovní náplní bude SPC Čech a volné chvíle věnuji škole a práci na rodinné farmě.

To bude asi časově náročné?

Myslím, že vše se dá stihnout, pracovat se dá i po večerech a je-li to nutné i v noci. Tím narážím zejména na práci v rostlinné výrobě, protože obzvláště zde je nutné dodržet správné agrotechnické lhůty. Počasí nám často práci komplikuje, a tak se stává, že je pak práce nárazová. Letošní rok v tomto je speciální. Kdo z pěstitelů stihl zasít jarní ječmen do 19. 3. a kdo stihl březnový termín výsevu cukrovky?

Jak hodnotíte postavení cukrové řepy v ČR?

Je to plodina stabilizační, bez výrazných výkyvů ceny. Kdo od ní svévolně utíká, je zbabělec a je sám proti sobě. Pouze na obilniny se nedá spolehnout, když cena v jednom roce dosáhne 6 500 Kč/t i více a další rok je 2 000–3 000 Kč/t, o máku ani nehovořím – výkyv 100 000 korun za tunu je zkrátka „úžasný“.

U cukrovky je třeba ceny alespoň 1 000 Kč/t, která zajistí pokrytí nákladů na pěstování i rentabilitu. Toto by mělo být u cukrovky pro výrobu cukru v sezoně 2009/10 zajištěno! Dobrá cena se odráží i v zájmu pěstitelů o její další pěstování. Jako pozitivum vidím zrušení nákladů na dopravu a plnou oddělenou platbu k cukrovce pro výrobu cukru. Bioetanolová cukrovka sice rentabilitu trochu zkasí, ale v průměru to bude jasně pozitivní. Musíme se zaměřit na naše náklady při pěstování cukrovky. Částečně se dá ušetřit na herbicidích, včasné aplikaci, a investicích do pomocných látek a fungicidů, které vložené finance vrátí ve větším výnosu či cukernatosti.

Další variantou by bylo převést veškeré pěstování cukrovky ze společností do soukromé sféry, kde jsou výrazně menší režijní náklady a kalkuluje se spíše jen s přímo vynaloženými vstupy, které nebudou vyšší než 35 000–40 000 Kč/ha. Vím to z vlastní praxe, kdy je rentabilita zajištěna již při výnosu okolo 50–55 t/ha a průměrné ceně 800 Kč/t. Je to ale opravdu případ pouze soukromníků. Velká družstva potřebují v nákladech o minimálně 10 000 Kč/ha více a rentabilita bez oddělené platby při trochu horším výnosu může pokulhávat!

Co by se dalo ještě zlepšit?

Ještě jsem o tom tolik nepřemýšlel, ale určitě bude nutné upravit kupní smlouvy pro další sezonu. Já osobně bych je zjednodušil a zprůhlednil, nikdo nemá čas a náladu na právnícké kličky. Pokud budou ve smlouvě postihy za nedodávky či neodebrání v termínu, tak by měly být pro obě strany naprosto stejné.

Dalším tématem pak bude motivační platba pro nově nasmlouvaná množství cukrovky, která by měla fungovat obdobně jako oddělená platba. Kdo cukrovku chce dělat, zaslouží si podporu!

Ze zahraničí se k nám postupem času dostanou i informace a pěstitelské technologie pro využití cukrovky na výrobu bioplynu, což by opět pomohlo stabilizovat či dokonce navýšit plochu cukrovky v České republice. Udržení a zvyšování ploch cukrovky si kladu mimo jiné za jeden z cílů své práce ve Svazu pěstitelů cukrovky.